

Atatürk Üniversitesi

Dijital Dönüşüm ve Yazılım Ofisi

ÜNİVERSİTE SIRALAMA İNDEKSLERİ

**ACADEMIC
RANKING OF
WORLD
UNIVERSITIES** SINCE
2003

2018 - 2019

İçindekiler

Özet.....	2
1. Yaygın Kullanılan Üniversite Sıralama İndeksleri	3
1.1. ARWU – Academic Ranking Of World Universities	3
1.2. THE – Times Higher Education Index (World University Rankings)	5
1.3. QS Dünya Üniversite Sıralaması	8
1.4. Webometric Sistemi	10

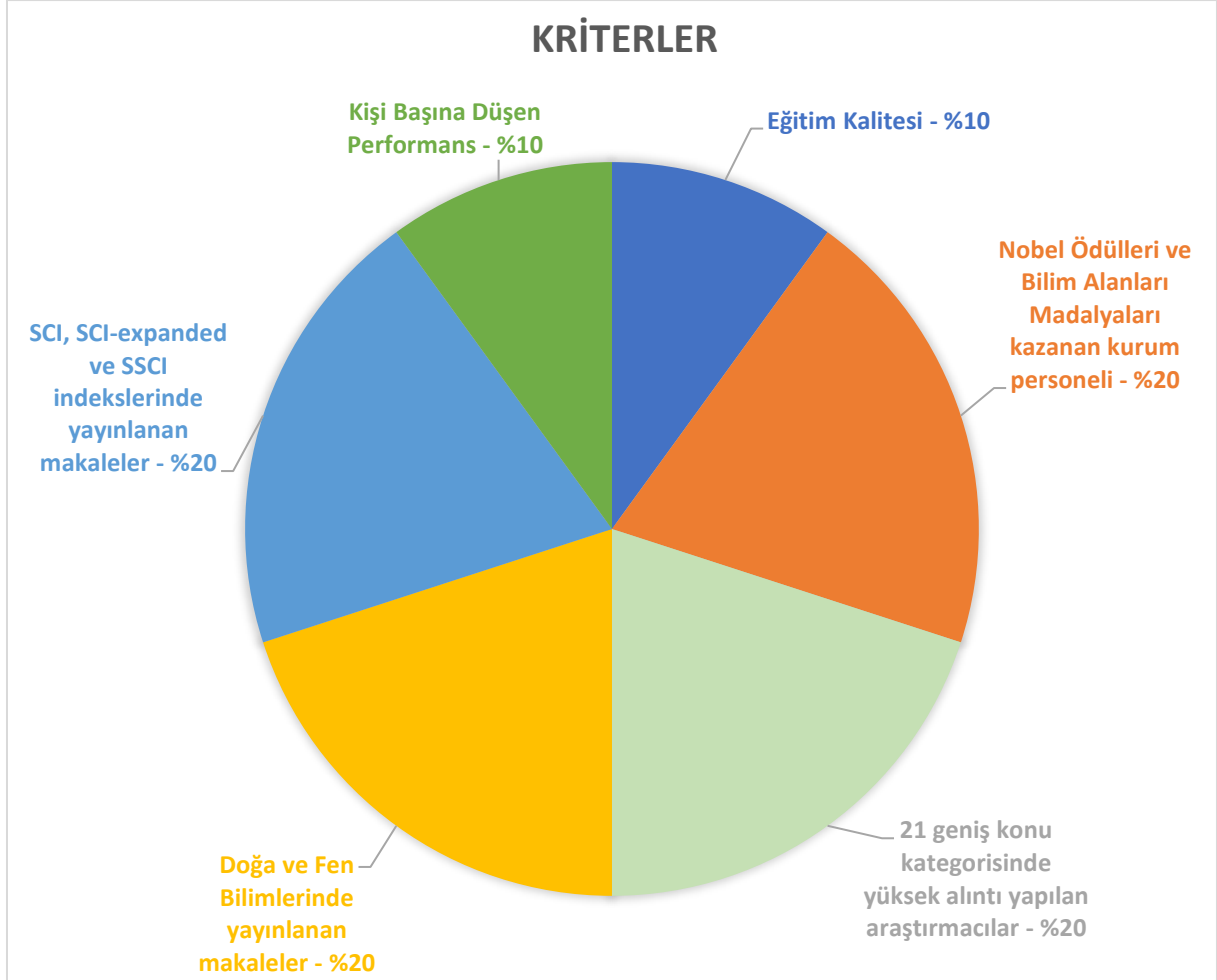
Özet

Üniversitelerin çeşitli kriterlere göre sıralandığı çok sayıda sıralama sistemi bulunmaktadır. Bunlardan THE, QS ve ARWU dünyada yaygın olan ve YÖK tarafından öne çıkarılan sistemlerdir. Sıralama sistemleri veri kaynağı, veri türü ve ağırlıklarına göre birbirinden farklılaşmaktadır. Genel olarak makale ve atıf sayısı, öğrenci - öğretim elemanı sayısı, uluslararası öğrenci ve öğretim elemanı sayısı gibi sayısal verilerin yanı sıra akademi ve endüstri çevresinde yapılan anketlere göre belirlenen itibar düzeyine göre hesaplamalar yapılmaktadır. Ayrıca web üzerindeki imkanlar ve ziyaretçi sayısı gibi webometrikler de kullanılmaktadır.

1. YAYGIN KULLANILAN ÜNİVERSİTE SIRALAMA İNDEKSLERİ

1.1. ARWU – ACADEMIC RANKING OF WORLD UNIVERSITIES

Metrics – Değerlendirme Kriterleri 2018

- **Quality of Education – %10 (Eğitim Kalitesi)**

Nobel Ödül ve Bilimsel Alan Madalyası kazanan bir kurumun toplam mezun sayısı. Mezunlar, kurumdan lisans, yüksek lisans veya doktora derecesi alan öğrenciler olarak tanımlanır. Derece alma dönemlerine göre farklı ağırlıklar kullanılır. 2001-2010'da mezunlar için %100, 1991-2000 yıllarında mezunlar için %90, 1981-1990 yıllarında mezunlar için %80, ve ... 1911-1920 mezunlar için %10'a kadar devam eden ağırlıklar kullanılır. Bir kişi bir kurumdan birden fazla derece alırsa, kurum sadece bir kez değerlendirilir.

- **Quality of Faculty – %40 (Fakülte Kalitesi)**

- **Staff of an institution winning Nobel Prizes and Fields Medals - %20**
(Nobel Ödülleri ve Bilim Alanları Madalyaları kazanan kurum personeli)

Fizik, Kimya, Tıp ve İktisat dallarında Nobel Ödülü ve Matematik Alan Madalyası kazanan kurum çalışanlarının toplam sayısı. Personel, ödülü kazanırken bir kurumda çalışan kişi olarak tanımlanır. Ödül kazanma dönemlerine göre farklı ağırlıklar belirlenir. 2011'den sonra kazananlar için ağırlık %100, 2001-2010'da kazananlar için %90, 1991-2000'de kazananlar için %80, 1981-1990'da kazananlar için %70 ve buna benzer şekilde 1921-1930'da kazananlar için %10'dur. Bir kazananın birden fazla kuruma bağlı olması durumunda, her kuruma kurum sayısının tersi verilir. Nobel ödülleri için, eğer bir ödül birden fazla kişi tarafından paylaşılıyorsa, kazananlar için ödül katkı oranlarına göre ağırlıklar belirlenir.

- **Highly cited researchers in 21 broad subject categories - %20**
(21 geniş konu kategorisinde yüksek alıntı yapılan araştırmacılar)

Clarivate Analytics tarafından seçilen atıf alan araştırmacıların sayısı. ARWU 2018'de bu göstergenin hesaplanmasında 2017'de (15 Aralık 2017 tarihli 2017 HCR Listesi) yayınlanan Yüksek Atıf Alan Araştırmacılar listesi kullanılmıştır.

- **Research Output – %40 (Araştırma Çıktısı)**

- **Papers published in Nature and Science - %20**
(Doğa ve Fen Bilimlerinde yayınlanan makaleler)

2013-2017 arasında Nature and Science dergisinde yayınlanan makale sayısı. Yazar katılım sırasını ayırt etmek için, sorumlu yazara %100, ilk yazara %50 verilir. Bir sonraki yazar üyeliği için %25 ve diğer yazar üyeliği için %10 ağırlıklandırma yapılır. Yalnızca 'Makale' türündeki yayınlar göz önünde bulundurulur.

- **Papers indexed in Science Citation Index-expanded and Social Science Citation Index - %20**
(SCI, SCI-expanded ve SSCI indekslerinde yayınlanan makaleler)

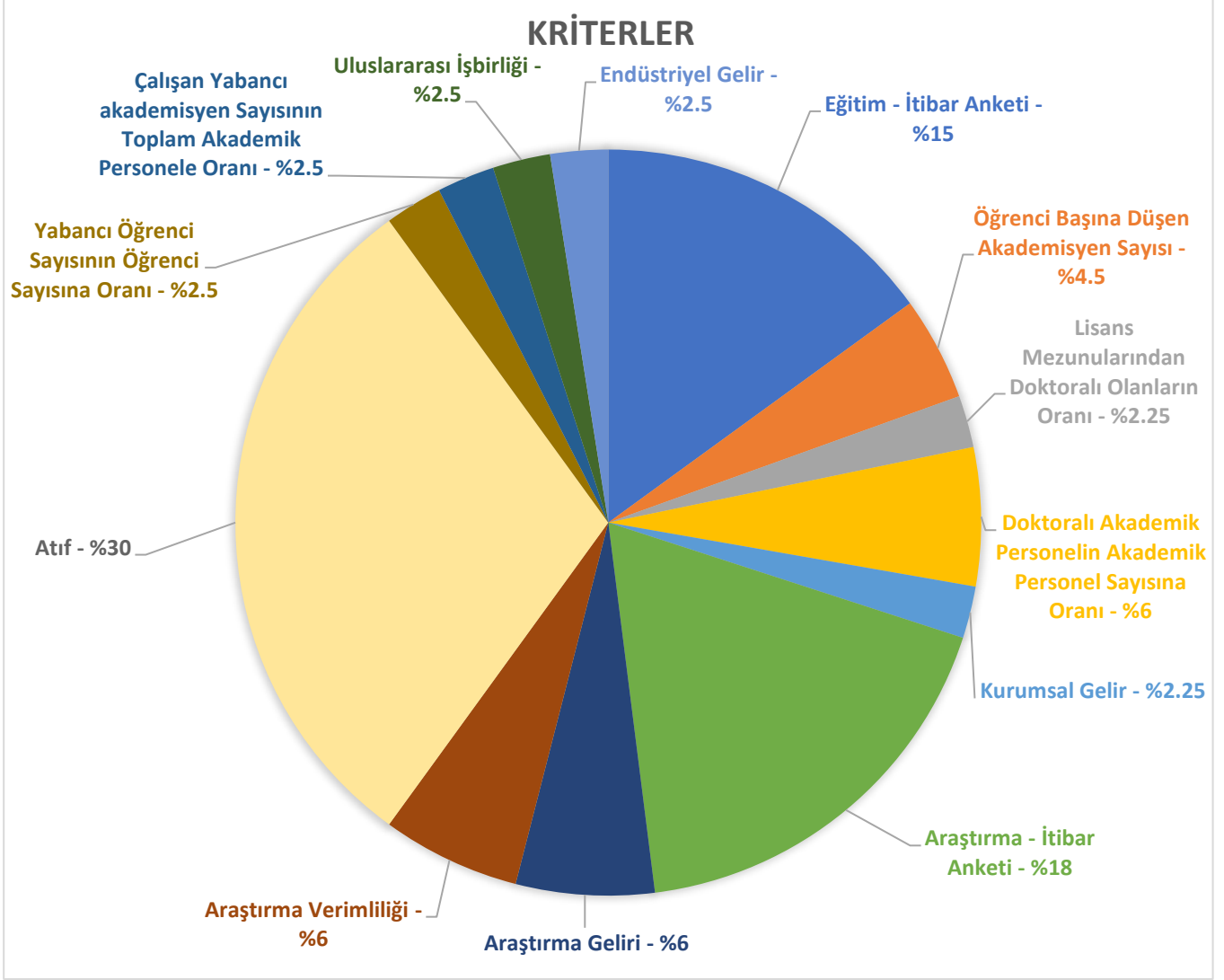
2017'de Genişletilmiş ve Sosyal Bilimler Atıf Dizini'nde indekslenen toplam makale sayısı. Sadece 'Makale' tipi yayınlar göz önünde bulundurulur.

- **Per Capita Performance – %10 (Kişi Başına Düşen Performans)**

Yukarıdaki beş göstergenin ağırlıklı puanları, tam zamanlı akademik personel sayısına bölünmüştür. Bir ülkenin kurumlarına yönelik akademik personel sayısının elde edilememesi durumunda, yukarıdaki beş göstergenin ağırlıklı puanları kullanılır.

1.2. THE – Times Higher Education Index (World University Rankings)

Metrics – Değerlendirme Kriterleri 2019

- **Teaching (the learning environment) – 30% Eğitim**

- **Reputation survey: %15 - İtibar Anketi**

Disiplinler arasında dengeli bir anket analizine çok önem verilmiştir (20.000 den fazla kişiye uygulanmaktadır). En iyi temsil edilen konu mühendislik ve teknoloji bilimlerine ait olduğu gözlemlenmektedir (cevapların %18,1'ini oluşturuyordu) ve ardından doğa bilimleri (%15,6) gelmektedir. Ayrıca klinik ve sağlık (%13,2), yaşam bilimleri (%12,8) ve bilgisayar bilimi (%10,4). Yanıtların geri kalanı işletme ve ekonomi (%9), sosyal bilimler (%7,6), sanat ve beşeri bilimler (%7,5), eğitim (%2,5), psikoloji (%2,3) ve hukuktan (%1) olarak ölçülmektedir.

- **Staff-to-student ratio: %4.5 - Öğrenci başına düşen akademisyen sayısı**
- **Doctorate-to-bachelor's ration: %2.25 - Lisans mezunlarından doktora yapan sayısı oranı**
- **Doctorates-awarded-to-academic-staff ratio: %6 - Doktoralı akademik personelin akademik personel sayısına oranı**
- **Institutional income: %2.25 - Kurumsal Gelir**

Kurumsal gelir akademik personel sayısına göre ölçeklendirilir ve satın alma gücü paritesi (PPP) ile normalize edilir. Bir kurumun genel durumunu gösterir ve öğrenciler ve çalışanlar için mevcut altyapı ve tesisler hakkında geniş bir fikir verir.

- **Research (volume, income and reputation) – 30% Araştırma**

- **Reputation survey: %18 İtibar Anketi**

Bu kategorideki en belirgin gösterge, bir yıllık Akademik İtibar Anketimize verilen yanıtlara dayanarak, bir üniversitenin meslektaşları arasında araştırma mükemmelliği konusundaki itibarını incelemektedir.

- **Research income: %6 - Araştırma Geliri**

Araştırma geliri akademik personel sayısına göre ölçeklendirilir ve satın alma gücü paritesine (PPP) göre ayarlanır. Bu tartışmalı bir göstergedir, çünkü ulusal politika ve ekonomik koşullardan etkilenebilir.

- **Research productivity: %6 - Araştırma Verimliliği**

Verimliliği ölçmek için, Elsevier'in Scopus veri tabanı ve diğer indeksli akademik dergilerde yayınlanan yayınların sayısı sayılır. Bu, üniversitenin kaliteli hakemli dergilerde yayınlanan makaleleri alma yeteneğine dair bir fikir verir.

- **Citations (research influence) – %30 Atıflar**

Scopus ve diğer indeksli son 5 yıla ait yayınlar sayılır ve o yayınlara ait atıf sayısı ile oranlanarak kuruma ait özel normalizasyon ve ağırlıklandırma yöntemleri ile hesaplanır.

- **International outlook (staff, students, research) – %7.5 Uluslararası Görünürlük**

- **Proportion of international students: %2.5 Uluslararası Öğrenci Oranı**

Yabancı öğrenci sayısının öğrenci sayısına oranı ile hesaplanmaktadır.

- **Proportion of international staff: %2.5 - Uluslararası Personel Oranı**

Çalışan yabancı akademisyen sayısının toplam akademik personele oranı ile hesaplanır.

➤ **International collaboration: %2.5 - Uluslararası İşbirliği**

Yayınlarda en az 1 yabancı uyruklu araştırmacının yer aldığı yayınlara bakılır. Özel bir normalizasyon tekniği kullanılır.

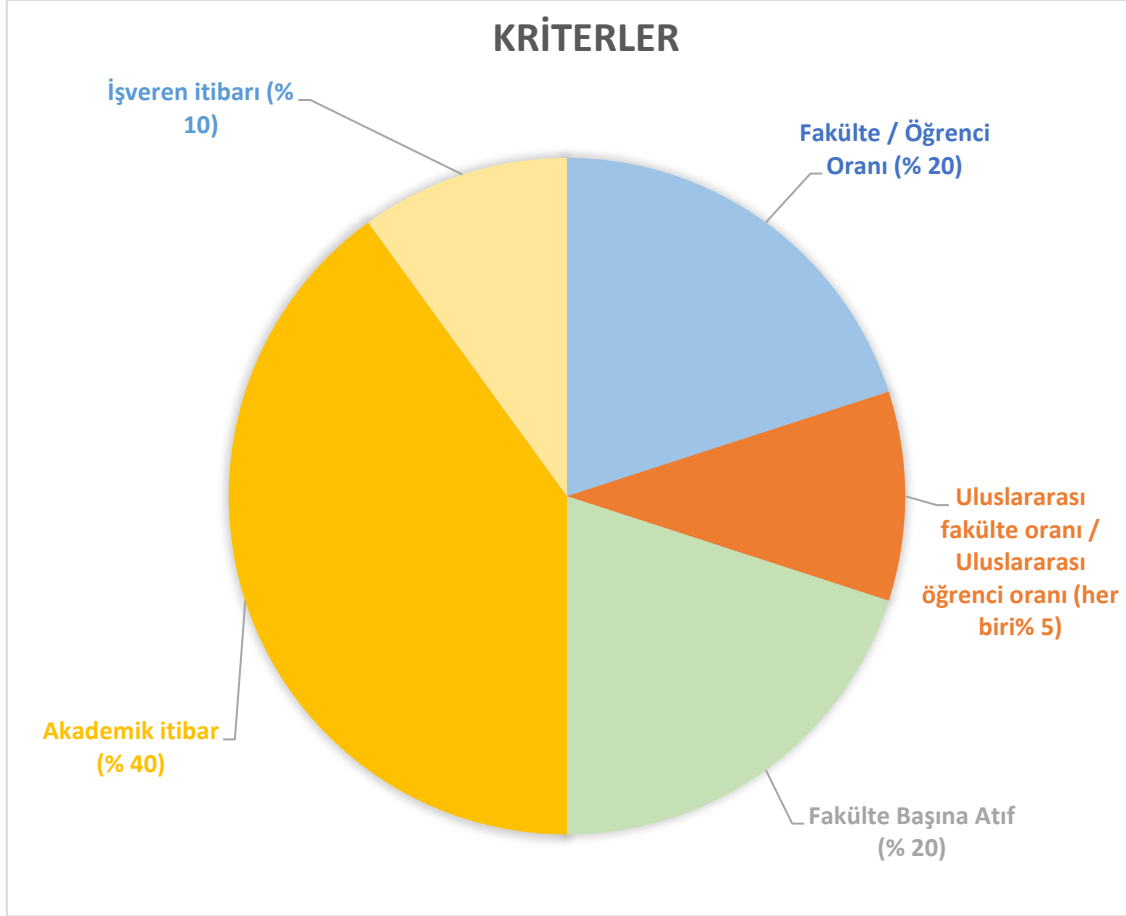
➤ **Industry income (knowledge transfer) – 2.5% -Endüstriyel Gelir**

Bu kategori, bir kurumun, istihdam ettiği akademik personel sayısına göre ölçeklendirilen (PPP'ye göre ayarlanmış) sektörden ne kadar araştırma geliri elde ettiğine bakarak bu tür bilgi transfer faaliyetlerini yakalamayı amaçlamaktadır.

1.3. QS Dünya Üniversite Sıralaması

Üniversite performanslarının etkili bir sıralamasının yapılması için altı basit ölçümleri kullanarak oldukça tutarlı metodolojik çerçeve çizmektedir:

1. Akademik İtibar
2. İşveren İtibarı
3. Fakülte / Öğrenci Oranı
4. Öğretim Üyesi başına Alıntı
5. Uluslararası Fakülte Oranı
6. Uluslararası Öğrenci Oranı

- **Akademik itibar (% 40)**

Dünya üniversitelerindeki öğretim ve araştırma kalitesini ölçmek için yükseköğretim alanındaki 80.000'den fazla kişinin uzman görüşlerini bir araya getirecek bir Akademik Anketimize anket uygulanmaktadır.

- **İşveren itibarı (% 10)**

Öğrencilerin, üniversite eğitimini istihdam piyasasına hazırlanmak için değerli bir araç olarak görme seviyeleri. Kurumların bu hazırlık aşamasında ne kadar başarılı olduğunu değerlendirmektedir. İşveren İtibar metriği, 40.000'den fazla yanıtı olan QS İşveren Anketini işverenlere uygulayarak en yetkin, yenilikçi, etkili mezun veren kurumları tespit etmek için kullanılır.

- **Fakülte / Öğrenci Oranı (% 20)**

Eğitmen / öğrenci oranlarının ölçülmesinin öğretim kalitesi için en etkili vekil metrik olduğu belirlenmiştir. Kurumların öğrencilere, öğretim görevlilerine ve akademisyenlere anlamlı erişim sağlamaları için ne kadar etkili olduğu değerlendirilmektedir ve öğrenci başına yüksek sayıda öğretim üyesinin her bir akademik öğretim üzerindeki öğretim yükünü azaltacağı kabul edilmektedir. Fakülte / Öğrenci Oranı, bir kurumun final puanının yüzde 20'sini oluşturmaktadır.

- **Fakülte Başına Atıf (% 20)**

Öğretim, bir kurumun misyonunun önemli bir dayanağıdır. Bir diğeri ise araştırma çıktısıdır. Kurumsal araştırma kalitesi, her fakülte için atıf metriği kullanılarak ölçülmektedir. Bu metrik, bir kurum tarafından beş yıllık bir süre boyunca o kurumdaki öğretim üyesi sayısı tarafından üretilen tüm makalelerin aldığı toplam atıf sayısıdır. Tüm alıntı verileri, dünyanın en büyük akademik dergi verileri deposu olan Elsevier'in Scopus veri tabanı kullanılarak elde edilmiştir. Bu yıl, 13 milyon makaleden 66 milyon alıntı değerlendirilmiştir.

- **Uluslararası fakülte oranı / Uluslararası öğrenci oranı (her biri% 5)**

Çok uluslu bir üniversite birçok avantaj kazanır ve sunar. Çok uluslu bir üniversite olmak tüm dünyadan fakülte ve öğrencileri etkileme yeteneğini gösterir ve bu da güçlü bir uluslararası markaya sahip olduğu anlamına gelir. Bu üniversiteler, öğrencilere uluslararası sempati ve küresel farkındalık sağlar, öğrencilere işverenler için giderek daha değerli olan beceriler kazandırır. Bu metriklerin her biri % 5 katkı sağlamaktadır.

1.4. Webometric Sistemi

- İngilizce eğitimin önemli bir parametre olduğu ifade edilmektedir.
- Açık Erişim Sistemi: Amaç bilimsel ve kültürel bilgilerin topluma aktarılabilmesi için akademik web varlığını temsil etmektir. Yalnızca Web sitelerinin kalitesi değerlendirilmemektedir, tasarımları veya kullanılabilirlikleri veya içeriklerinin ziyaret veya ziyaretçi sayısına göre popülaritesi göz önüne alınmaktadır.
- Akademisyen Profili: Akademik veri tabanlarında akademisyen profillerinin tam ve eksiksiz görünürlüğü dikkate alınmaktadır.
- Webometrikte üniversitelerin bilim ve öğretim faaliyetlerinin yanında üçüncü faaliyet olarak aynı zamanda sanayiye teknoloji transferi, toplum katılımı (sosyal, kültürel, çevresel roller) ve hatta politik etkileri de kullanılmaktadır.
- Üniversite faaliyetlerine üçüncü tarafların da katılması: Çok kurumlu (birkaç düzine), multidisipliner (fen bilimleri, biyotıp, sosyal bilimler, teknolojiler) çalışmaların yapılması.
- Üniversitenin eğitim kalitesi, akademik prestiji ve tercih edilebilirliği webometrikte kullanılan bir parametredir.
- Kriterlerin puanlanmasında normalizasyon işlemi uygulanarak puanlamanın adil olması sağlanmaktadır.